

PRAKTIJKBEGELEIDING

Wat is praktijkbegeleiding?

Bij praktijkbegeleiding komt het erop aan om in het bijzonder beginnende of van opdracht en/of werkveld veranderende pastores op aangepaste wijze bij te staan in hun concreet pastoraal functioneren en in hun verder leren voor pastor in en bij dat werk. Daartoe dient telkens zorgvuldig te worden overwogen en met de betrokkenen overlegd, welke vorm van praktijkbegeleiding, welke combinatie van vormen of welke mengvorm het meest aangewezen is (naar J. STEVENS, E. HERREBOSCH, A. VANDENHOECK, Praktijkbegeleiding van pastores. Met het oog op kwaliteit van werk en leven, Halewijn, Antwerpen, 2006, p. 7).

Vormen van praktijkbegeleiding.

° Werkbegeleiding

Een beginnende pastor krijgt idealiter een werkbegeleider aangesteld in de voorziening die hem/haar gedurende de tijd van het proefcontract inleidt en begeleidt in het werk. De plaatselijke werkbegeleider zorgt ervoor dat de nieuwe pastor deelneemt aan eventuele bestaande introductiegelegenheden in de instelling (bijvoorbeeld een introductiedag voor nieuwe werknemers).

Naast deze algemene introductie zal de werkbegeleider de nieuwe pastor persoonlijk voorstellen aan de verschillende diensthoofden, verpleegeenheden, teams en andere relevante instanties. De werkbegeleider zal attent zijn voor een geleidelijke opbouw van de introductie. Daarbij wordt uitgegaan van de ervaring van de werkbegeleider over wat het meest belangrijk is en van de geleidelijke opbouw van het takenpakket van de nieuwe pastor. De plaatselijke werkbegeleider stelt hiertoe een tijdsschema op en kan daarvoor eveneens beroep doen op de mentor.

° Mentorschap

Naast de werkbegeleider speelt de externe mentor vanuit Caritas een belangrijke rol in het begeleidingstraject van de beginnende pastor. De mentor heeft tot taak om de beginnende pastor in zijn welzijn en werk te ondersteunen. De gesprekken met de mentor creëren een vrijplaats voor de beginnende pastor. De pastor kan in alle vrijheid met de mentor spreken en reflecteren over de introductie in de instelling en het ingroeien in de eigen taak. Daarom valt de taak van de mentor niet samen met de werkbegeleiding in de instelling. De mentor draagt tevens bij tot de integratie van de pastor in zijn of haar werkomgeving, tot de introductie van de pastor in het vormingsaanbod en de samenwerkingsverbanden van Caritas en tot de ontwikkeling van een professionele deskundigheid.

Pastores die beginnen in de algemene en de psychiatrische ziekenhuizen kunnen tijdens de eerste zes maanden rekenen op een plaatselijke werkbegeleider en het mentorschap van Piet Vandevoorde. Pastores in de ouderenzorg vallen onder het mentorschap van Ilse Van Gorp. Voor de gehandicapsectoren is Lode Vandeputte de mentor. De mentor heeft een drietal afspraken met de nieuwe pastor. Na een periode van zes maanden, start de nieuwe pastor met het leren van ervaring in individuele supervisie. De supervisie wordt gekozen door de pastor. De mentor wordt geïnformeerd over de keuze van supervisor, de start en beëindiging van het supervisietraject.

° **Supervisie (individueel of in groep).**

Werkbegeleiding en mentorschap zijn al twee vormen van praktijkbegeleiding, maar een beginnende pastor heeft ook nood om systematisch te leren aan ervaring. Deze methode van leren wordt het best vorm gegeven in individuele of groepssupervisie. Nieuwe pastores kunnen al ervaring hebben met individuele supervisie in de context van een opleiding. Indien niet, is individuele supervisie aangewezen als noodzakelijke vereiste om in te groeien in het beroepsprofiel. De mentor van Caritas zal overleggen met de nieuwe pastor welke vorm van praktijkbegeleiding aangewezen is om zich verder te bekwamen.

"In supervisie ligt de klemtoon duidelijk op leren. Het gaat om systematisch leren aan praktijkervaring, die door de pastor wordt opgedaan in zijn concreet professioneel handelen. Er wordt op geregelde tijdstippen en op voldoende afstand van het werk een 'leergesprek' georganiseerd, waarin de werkervaringen door de betrokkene (op dat moment de 'supervisant') worden nageproefd. Dat leerzaam omzien gebeurt onder deskundige begeleiding van een supervisor en volgens afgesproken regels. De supervisant bereidt zich persoonlijk op dit lerengericht samenspreken voor, speciaal door het uitschrijven van een werkverslag. Hij verwerkt het ook achteraf, enerzijds door in een supervisieverslag te formuleren wat hij uit het systematisch stilstaan bij zijn werkervaring heeft geleerd, en anderzijds door een oprecht pogen het geleerde in praktijk te brengen." (uit J. STEVENS, E. HERREBOSCH, A. VANDENHOECK, Praktijkbegeleiding van pastores. Met het oog op kwaliteit van werk en leven, Halewijn, Antwerpen, 2006, p. 179).

° **Intervisie**

"Een intervisiegroep is een 'peergroup', een groep van 'gelijken', die 'zelfsturend' aan hun doelen werken. Ze maken met elkaar klare afspraken over inhoud en aanpak van hun gesprekken, over plaats en tijd van samenkomen, over de duur van de intervisieperiode en van elke samenkomst. Op tijd evalueren ze, stellen zo nodig bij of maken op gepaste wijze een einde aan de hele onderneming. In intervisie kunnen we twee hoofdrichtingen onderscheiden. In de ene ligt het accent vooral op ondersteuning. Een beperkte groep pastores houdt geregeld samenkomsten om hun werkproblemen met elkaar te bespreken. Om beurt krijgt elk van hen de kans om die te verwoorden, daarin door de anderen beluisterd te worden en daarop reacties te krijgen in de vorm van vragen, feedback, suggesties. In de andere richting ligt de klemtoon sterk op leren. Pastores verbinden er zich toe geregeld samen te komen om hun werkervaringen zo met elkaar uit te wisselen, dat door wederzijdse herkenning en confrontatie voor elk persoonlijke leermomenten ontstaan." (uit J. STEVENS, E. HERREBOSCH, A. VANDENHOECK, Praktijkbegeleiding van pastores. Met het oog op kwaliteit van werk en leven, Halewijn, Antwerpen, 2006, p. 205).

° **Coaching**

"Bij coaching wordt gefocust op bepaalde aspecten van vakmanschap die de pastor verder kan en wil aanscherpen. De coach staat hem daarbij terzijde. Hij is iemand die, voor zover dat nodig blijkt, gepaste instructies en praktische aanduidingen geeft. Eventueel demonstreert hij gewenst werkgedrag. Hij observeert geselecteerde activiteiten van de pastor en geeft hem daarop

feedback. Niet de geringste bijdrage van de coach is gelegen in zijn persoonlijk-professionele betrokkenheid op de gecoachte. Daardoor wordt bij deze laatste het nodige vertrouwen gewekt, kan hem effectief bevestiging worden gegeven bij succes en opvang bij mislukking, en kan zijn prestatie soms onmiddellijk, op de werkplek, worden bijgestuurd."(uit J. STEVENS, E. HERREBOSCH, A. VANDENHOECK, Praktijkbegeleiding van pastores. Met het oog op kwaliteit van werk en leven, Halewijn, Antwerpen, 2006, p. 157).

° **Overleg supervisors**

Sinds 2002 komen de supervisors van de caritas sector tweemaal per jaar samen met als voornaamste doel overleg rond praktijkbegeleiding. Supervisie als vorm van praktijkbegeleiding is voor de supervisors hun eigen werkterrein, maar dit doen zij vanuit de opdracht die zij daartoe hebben van Caritas. Daarom zijn ook de beleidsverantwoordelijken aanwezig tijdens het overleg. De supervisors maken praktische afspraken rond hun werk, signaleren vragen en noden vanuit de praktijk en hebben aandacht voor vorming rond praktijkbegeleiding. Met het overleg willen de supervisors elkaar ondersteunen in hun begeleidingstaak, elkaar op de hoogte houden rond ontwikkelingen en elkaar informeren over cursussen, langlopende opleidingen en lectuur. Dit alles onder behoud van beroepsgeheim en vertrouwelijkheid. De inhoud van supervisierreeksen komt daarbij dus niet aan bod. Momenteel zijn lid van het overleg supervisors: Mieke Coorevits, Katelijn Daels, Koen De Fruyt, Geert Morlion, Filip Lesy en Ann Coussement.

Praktijkbegeleiders

° **Mieke Coorevits**

Functie: pastor in het Psychiatrisch Ziekenhuis O.L.V. te Brugge.

Adres: Koning Albert I-laan 8, 8200 Brugge.

Telefoon: 050/30.18.00

E-mail: mieke.coorevits@olv.gzgj.be of mcoorevits@hotmail.com

Opleiding tot supervisor: Opleiding praktijkbegeleiding van pastores, Antwerpen.

Werkervaring: pastor in psychiatrisch ziekenhuis.

Geboortjaar: 1958

° **Anne Coussement**

Functie: pastor in A.Z. Delta te Roeselare.

Anne is voordien lange tijd werkzaam geweest als godsdienstleerkracht.

Adres: Veldrijk 234, 8530 Harelbeke.

Telefoon: 051/23.81.55 (werk).

E-mail: anne.coussement@azdelta.be

Opleiding tot supervisor: Opleiding praktijkbegeleiding van pastores, TPC Antwerpen, 2010-2011.

Werkervaring: pastor in algemeen ziekenhuis, godsdienstleerkracht, schoolpastoraal.

Geboortjaar: 1958

° **Katelijn Daels**

Functie: pastor in a.z.groeninge Kortrijk.

Adres: Kennedylaan, 8500 Kortrijk.

Telefoon: 056/63.68.02

E-mail: katelijn.daels@azgroeninge.be

Opleiding tot supervisor: Opleiding praktijkbegeleiding van pastores, Antwerpen.

Werkervaring: pastor in algemeen ziekenhuis.

Geboortjaar: 1962

° **Koen De Fruyt**

Functie: diensthoofd Zinzorg en Pastoraal in het Psychiatrisch Centrum St.-Amandus te Beernem en diensthoofd identiteit bij de Broeders van Liefde te Gent.

Adres: Reigerlostraat 10, 8730 Beernem.

Telefoon: 050/79.95.19

E-mail: koen.de.fruyt@fracarita.org

Opleiding tot supervisor: Opleiding praktijkbegeleiding van pastores, Antwerpen.

Werkervaring: pastor in psychiatrisch ziekenhuis.

Geboortjaar: 1965

° **Filip Lesy**

Functie: pastor in de St.-Jozefskliniek Izegem.

Adres: Roeselaarsestraat 47, 8870 Izegem.

Telefoon: 051/33.41.40

E-mail: filip.lesy@sjki.be

Opleiding tot supervisor: Opleiding praktijkbegeleiding van pastores, Antwerpen.

Werkervaring: verpleegkundige, pastor in algemeen ziekenhuis.

Geboortjaar: 1957

° **Geert Molion**

Functie: deken Kortrijk en moderator federatie Kortrijk-Groeninge.

Adres: Doorniksewijk 83, 8500 Kortrijk.

Telefoon: 056/25 88 35

E-mail: g.morlion@kerknet.be

Opleiding tot supervisor: Opleiding praktijkbegeleiding (toen) in Mechelen. Gewezen staflid opleiding Praktijkbegeleider in Antwerpen.

Werkervaring: tot 1997: opvoeder en leraar godsdienst.

sinds 1997: lector pastoraaltheologie en supervisor.

sinds 2011 deken Kortrijk en moderator federatie Kortrijk-Groeninge.

Geboortjaar: 1954

Literatuur ° J. STEVENS, E. HERREBOSCH, A. VANDENHOECK, Praktijkbegeleiding van pastores. Met het oog op kwaliteit van werk en leven, Halewijn, Antwerpen, 2006.